

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та
інформаційно-аналітичної діяльності

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і
мистецтва щодо вивчення та збереження культурної спадщини
Правобережної України**

Підготовки магістра

спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство

освітньо-професійної програми Музеєзнавство, пам'яткознавство,
культурний туризм

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «ДІЯЛЬНІСТЬ КИЇВСЬКОГО ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ПАМ'ЯТОК СТАРОВИНИ І МИСТЕЦТВА ЩОДО ВИВЧЕННЯ І ЗБРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ» підготовки магістра, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство, за освітньо-професійною програмою «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм».

Розробник: Качковська Леся Ростиславівна, кандидат історичних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

протокол № 3 від 30 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Гаврилюк С. В.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво 027 Музеєзнавство, пам’яткознавство ОП «Музеєзнавство, пам’яткознавство, культурний туризм» НП 2020 магістр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>3-ий</u>
		Лекції <u>20</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>24</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота <u>96</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Качковська Леся Ростиславівна

кандидат історичних наук

доцент

Контактна інформація (+38 050 2390883; kachkovska.lesja@vnu.edu.ua)

Дні занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Програма навчальної дисципліни складена відповідно до навчального плану підготовки магістра освітньо-професійної програми «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм» спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» другого (магістерського) рівня вищої освіти (далі – Стандарт), затвердженого 04.03.2020 р.

Зміст курсу: Генезис, структура, кадровий склад КТОПСІМ. Теоретико-методологічні і практичні засади функціонування Товариства. Пошук і вивчення пам'яток Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва. Пам'яткоохоронні заходи Товариства. Проблематика вивчення і збереження культурної спадщини, обговорених на засіданнях та висвітлених у виданнях КТОПСІМ.

2. Мета курсу: набуття знань з основ пам'яткознавчої і пам'яткоохоронної діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.

Навчальний курс акумулює завдання з метою набуття знань, необхідних для теоретичного уявлення про діяльність культурних науково-громадських організацій кінця XIX – початку XX ст., на прикладі Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.

Пререквізити: Науковий семінар: актуальні проблеми музеології та музейної справи; Науковий семінар: актуальні проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності.

3. Перелік компетентностей та очікуваних результатів відповідно до Стандарту.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у музеєзнавстві, пам'яткознавстві, культурному туризмі при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог..
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 3. Здатність працювати з урахуванням вітчизняного і міжнародного контексту. ЗК 4. Здатність розробляти та керувати проектами.
Спеціальні компетентності	СК 5. Здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі культурної спадщини. СК 10. Здатність застосовувати наукові знання з історії у професійній діяльності.
Програмні результати навчання	ПР 1. Розуміти проблеми збереження, інтерпретації та використання історикокультурної спадщини, оцінювати та аналізувати поточний стан і ключові тенденції розвитку музейної та пам'яткоохоронної галузі у цілому. ПР 10. Розробляти проекти з музеєфікації об'єктів історико-культурної та природної спадщини.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи забезпечення інформаційної діяльності						
Тема 1. Вступ до курсу.	10	2		7	1	-
Тема 2. Сучасний стан сфери пам'яткознавчої і пам'яткоохоронної діяльності в Україні.	11	2	2	7		Обговорення / 12
Тема 3. Пам'яткоохоронна діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва впродовж 1910–1913 рр.: становлення та розвиток.	10		2	7	1	Обговорення / 12
Тема 4. Організація діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.	13	2	2	8	1	Обговорення / 12
Тема 5. Генезис, структура, кадровий склад Товариства.	12	2	2	7	1	Обговорення / 12
Тема 6. Теоретико-методологічні і практичні	12	2	2	7	1	Обговорення / 12

засади функціонування КТОПСІМ.						
Тема 7. Пошук і вивчення пам'яток Правобережної України Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва.	12	2	2	8		Обговорення / 12
Тема 8. Пам'яткоохоронні заходи Товариства щодо збереження культурної спадщини Правобережної України.	10		2	7	1	Обговорення / 12
Тема 9. Збереження архівної спадщини й архітектурних реліквій Правобережної України Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва.	13	2	2	8	1	Обговорення / 12
Тема 10. Діловодна документація Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (за матеріалами Центрального державного історичного архіву України, м. Київ).	12	2	2	8		Обговорення / 12
Тема 11. Культурно-громадська діяльність М. Біляшівського як співзасновника Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.	13	2	2	8	1	Обговорення / 12
Тема 12. Музейна справа в діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.	10		2	7	1	Обговорення / 12
Тема 13. Луцьк у сфері зацікавлень Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.	12	2	2	7	1	Обговорення / 12
Тестування за темами модулю 2						60
Разом за модулем	150	20	24	96	10	Поточне – 40 Модуль - 60
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						-
Інше (вказати)						-
Всього годин / Балів	150	20	24	96	10	

6. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Діловодна документація Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва: особливості оформлення реквізитів та змісту.
2. Збереження культурної спадщини Правобережної України: історичний досвід Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
3. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (за матеріалами Центрального державного історичного архіву м. Києва).
4. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (за матеріалами опублікованого звіту КТОПСІМ за 1912 р.).
5. Музейна справа в діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
6. Збереження архівної спадщини й архітектурних реліквій Правобережної України Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва.
7. Теоретичні та практичні засади діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
8. Архівні документи як джерело з вивчення діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
9. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва та дослідницька робота Миколи Петрова як одного з його засновників.
10. Сакральний аспект у діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
11. Культурна спадщина Луцька в дослідженні Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
12. Архітектурні пам'ятки Волині у дослідженнях Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.

IV. Політика оцінювання

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі

	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмету, може дати визначення понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічний-дієвий)	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує набуті знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи політичні явища
	Студент володіє узагальненими знаннями з предмету, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати явища в суспільстві, виявляє

	свою життєву позицію
	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює ситуації в нестандартних умовах

Політика щодо академічної доброчесності.

В українських умовах навчання студентів має починатися із запобігання прямого академічного плагіату.

Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування: присутність студента на заняттях є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дозвіл на вільне відвідування лекційних занять) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

V. Підсумковий контроль

1. Пошук і вивчення пам'яток Правобережної України Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва.
2. Пам'яткоохоронні заходи Товариства щодо збереження культурної спадщини Правобережної України.
3. Збереження архівної спадщини й архітектурних реліквій Правобережної України Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва.
4. Діловодна документація Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (за матеріалами Центрального державного історичного архіву України, м. Київ)
5. Культурно-громадська діяльність М. Біляшівського як співзасновника Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
6. Музейна справа в діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
7. Луцьк у сфері зацікавлень Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
8. Архівні документи як джерело з вивчення діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.

9. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва та дослідницька робота Миколи Петрова як одного з його засновників.
10. Сакральний аспект у діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
11. Культурна спадщина Луцька в дослідженні Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
12. Архітектурні пам'ятки Волині у дослідженнях Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Актуальні питання виявлення і дослідження пам'яток історії та культури (на матеріалах Зводу пам'яток історії та культури України) : у 2 ч. / Ред. кол. : П. Т. Тронько, В. О. Горбик (відп. ред.), Е. М. Піскова. К. : Ін-т історії України НАН України, 1999. Ч. 1. 304 с.
2. Баженов Л. В. Історичне краєзнавство Правобережної України XIX – на початку XX ст. : Становлення. Історіографія. Біобібліографія. Хмельницький : Доля, 1995. 256 с.
3. Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України. Біографічний довідник : у 2 ч. К. : Ін-тут історії України НАН України, 2005. Ч. 1. 351 с.; Ч. 2. 346 с.
4. Винницький А. Микола Теодотович Біляшівський : його життя та музейна робота. К. : Всеукр. істор. музей ім. Т. Шевченка, 1926. 13 с.
5. Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.) : Монографія. 2-е вид., доп. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 536 с.
6. Заремба С.З. Українське пам'яткознавство: історія, теорія, сучасність. К., 1995. 420 с.
7. Кот С. Теоретичні проблеми пам'яткознавства. *Пам'яткознавчі студії в Україні: теорія і практика*. К., 2007. С. 7–64.
8. Основи пам'яткознавства / Під заг. ред. Гріффіна Л.О., Титової О.М: Центр пам'яткознавства НАНУ і УТОПІК. К., 2012. 380 с.

Додаткова

1. Архівні документи як джерело з вивчення діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Історичні науки. Історичні науки*. № 8. Луцьк, 2015. С. 141–147.
2. Архітектурні пам'ятки Волині у дослідженнях Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Матеріали XXIX Всеукраїнського наукової історико-краєзнавчої конференції*, присвяченої 490-ій річниці надання Ковелю

Магдебурзького права (Луцьк, 5–6 грудня 2008 року). Луцьк : Надстир'я, 2008. С. 269–271.

3. Діловодна документація Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва: особливості оформлення реквізитів та змісту (за матеріалами Центрального державного історичного архіву України, м. Київ). *Гілея* : науковий вісник. Вип. 105 (лютий 2016). Київ, 2016. С. 146–151.

4. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (за матеріалами Центрального державного історичного архіву м. Києва). *Питання історії України*. Збірник наукових праць. Т. 12. Чернівці : Технодрук, 2009. С. 252–257.

5. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (за матеріалами опублікованого звіту КТОПСІМ за 1912 р.). *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Історичні науки. № 11. Луцьк, 2008. С. 41–48.

6. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва та дослідницька робота Миколи Петрова як одного з його засновників. *Современные направления теоретических и прикладных исследований* : сборник научных трудов по материалам международной научно-практической конференции (Одесса, 15–25 марта 2007 года). Одеса. Т. 17. С. 83–85.

7. Дослідження і збереження архітектурних реліквій Великої Волині Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Малі міста на історичній мапі України: проблеми збереження історико-архітектурної спадщини*: збірник наукових праць науково-практичної конференції (Умань, 11–13 травня 2007 року). Умань, 2007. С. 87–90.

8. Заснування музею Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва: задум та втілення. *Матеріали Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції* (Чернівці, 27–28 листопада 2009 року). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. С. 317–318.

9. Збереження архівної спадщини й архітектурних реліквій Правобережної України Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Історичні науки. № 7 (284). Луцьк, 2014. С. 147–152.

10. Збереження культурної спадщини Правобережної України: історичний досвід Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*: Збірник наукових статей. Т. 19–20. Чернівці : Рута, 2009. С. 264–268.

11. Культурна спадщина Луцька в дослідженні Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє* : збірник II Міжнародної науково-практичної конференції студентів і аспірантів (Луцьк, 16–17 квітня 2008 року). Луцьк : Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2007. С. 208–210.

12. Культурно-громадська діяльність М. Біляшівського як співзасновника Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Південний архів. Історичні науки*: збірник наукових праць. Вип. 28–29. Херсон : Видавництво ХДУ, 2008. С. 203–209.

13. Луцьк у сфері зацікавлень Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє* : збірник I Міжнародної науково-практичної конференції студентів і аспірантів (Луцьк, 18–19 квітня 2007 року). Луцьк : Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2007. С. 50–53.

14. Музейна справа в діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Історичні науки*. № 10 (235). Луцьк, 2012. С. 141–146.

15. Пам'яткознавча та пам'яткоохоронна діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва на Правобережній Україні. *Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Вип. 14, 2008. Луцьк : РВВ «Вежа», «Волинська обласна друкарня». С. 34-40.

16. Пам'яткоохоронна діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва впродовж 1910–1913 рр.: становлення та розвиток. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Історичні науки*. № 3 (328). Луцьк, 2016. С. 143–148.

17. Сакральний аспект у діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Історія релігій в Україні: науковий щорічник*. Кн. 2. Львів, 2008. С. 714–720.

18. Теоретичні та практичні засади діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: Історія. № 1. Ч. 3. Тернопіль : Вид-во ТНПУ імені В. Гнатюка, 2015. С. 122–127.